

A-PBT-A-16/2013. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület a **B.S.J-né** kérelmező (a továbbiakban: *Kérelmező*) **Signal Biztosító Zrt. (1123 Budapest, Alkotás utca 50.; a továbbiakban: Pénzügyi Szolgáltató)** ellen benyújtott kérelmére indult, xxx ügyszám alatt nyilvántartásba vett, pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban, a 2013. március 19. napján megtartott folytatólagos meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

hozta:

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa felhívja a Pénzügyi Szolgáltatót, hogy az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül fizessen meg a Kérelmező felé 91.196 Ft (azaz kilencvenegyezer-egyszázkilencvenhat forint) összeget, valamint ezen összeg 2012. április 1. napjától a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 301. § (1) bekezdése szerint számított középátlagos késedelmi kamatát.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézbesítésétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Törvényszéktől, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (a továbbiakban: *Psztv.*) rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A Pénzügyi Szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentiekén túl – az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a Fővárosi Törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

Ha a Pénzügyi Szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület – a Kérelmező nevének megjelölése nélkül – jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét – legkorábban az ajánlásnak a pénzügyi szolgáltató részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével - nyilvánosságra hozni.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a Pénzügyi Szolgáltatót és a Kérelmezőt, hogy jelen ajánlás végrehajtásáról az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül írásban tájékoztassák a Testületet.

A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlása nem érinti a Kérelmező azon jogát, hogy a Pénzügyi Szolgáltatóval szembeni igényét bírósági eljárás keretében érvényesítse.

A Pénzügyi Békéltető Testület döntését a Psztv. 94. §-ának b) pontja, 97. §-a, valamint 100. §-ának (1) bekezdése alapján hozta meg.

INDOKOLÁS

A Kérelmező a 2013. január 8. napján indult eljárásban kérelemmel (a továbbiakban: *Kérelem*) fordult a Pénzügyi Békéltető Testülethez, amelyben a Pénzügyi Szolgáltatóval szemben fennálló, Hozomány Biztosításból fakadó igényével kapcsolatos jogvitája felülvizsgálatát kérte a Testülettől.

A Kérelemben ismertetett és a becsatolt okiratokból megállapítható tényállás szerint Kérelmező 1994. október 16. napján ajánlatot tett Hozomány Biztosítás (kötvényszám: xxx; továbbiakban: *Biztosítás*) megkötésére a Pénzügyi Szolgáltatónál. A Pénzügyi Szolgáltató arról tájékoztatta a Kérelmezőt, hogy a Biztosítás tartama 2012. október 1. napján lejárt, melyre tekintettel 792.677 Ft tőkét és 192.943 Ft nyereségrészesedést fizetett ki a Kérelmező részére. A Kérelmező sérelmezte, hogy a teljesített szolgáltatás összege elmaradt a Kérelmező által teljesített, összesen 991.193 Ft összegű befizetéstől. E miatt a Kérelmező panasszal fordult a Pénzügyi Szolgáltató felé.

A Pénzügyi Szolgáltató a Kérelmező panaszát 2012. október 16. napján majd 2012. december 13. napján kelt leveleivel elutasította. Az elutasításban tájékoztatta a Kérelmezőt, hogy a szerződését a szerződéses feltételekben foglaltaknak megfelelően kezelte, és további szolgáltatás kifizetésre nem lát lehetőséget.

A Pénzügyi Szolgáltató elutasító válaszára figyelemmel a Kérelmező kérte a Pénzügyi Békéltető Testületet, hogy határozatával kötelezze a Pénzügyi Szolgáltatót az általa a Pénzügyi Szolgáltató felé bejelentett kárigény megfizetésére. A Kérelmező kérelmében követelését – tekintettel az ajánlattételkor elhangzottakra is – 1.500.000 Ft összegben határozta meg.

A Pénzügyi Szolgáltató válasziratában fenntartotta a panaszt elutasító leveleiben foglaltakat, mely szerint a Kérelmező igényének jogosságát nem ismeri el. Álláspontja szerint a panasz elbírálása és elutasítása során jogszerűen járt el.

Megerősítette a biztosítottság tényét. Előadta, hogy ezen Biztosítás esetén a biztosítási díjak megfizetése ellenében vállalja, hogy a biztosítási esemény bekövetkeztekor a szerződés feltételeiben meghatározott szolgáltatást nyújtja. Ez a szolgáltatás a szerződés lejáratá esetén az aktuális biztosítási összeg, valamint a felhalmozott nyereség kifizetését jelenti. A biztosítási feltételek 1. b) pontja alapján továbbá a felnőtt biztosított személy elhalálása esetén átvállalja a tartam alatti díjak fizetését, így a lejáratú szolgáltatás a kedvezményezett részére a szerződés lejáratát követően ebben az esetben is kifizetésre került.

Előadta, hogy a panasz kivizsgálása során a biztosítási szerződés ajánlatát megvizsgálta és megállapította, hogy az ajánlaton 250.782 Ft biztosítási összeg került megjelölésre, melynek alapján a biztosítás éves díját 15.000 Ft-ban állapította meg. A biztosítás tartama során a szerződés biztosítási összegén – a Kérelmező írásos rendelkezéseknek megfelelően – értékkövetést hajtott végre, mellyel párhuzamosan a biztosítási szerződés éves díja is emelkedett, így a Biztosítás 2012. október 1. napi lejáratát követően az aktuális biztosítási összeget (792.677 Ft-ot), valamint a tartam alatt felhalmozott nyereséget (192.942 Ft-ot) fizette ki.

Kiemelte, hogy a szerződés alapján lejártakor a biztosított a nyereségrészesedésre is jogosult, de a nyereségrészesedés összegét előre nem lehet pontosan meghatározni, annak elszámolása utólag, a biztosító tényleges eredményei alapján történik. Az 1994-ben rendelkezésére álló adatok a várható nyereség mértékére vonatkozóan tájékoztató jellegű, becslés adatok voltak.

Előadta, hogy évente küldött értesítő levelet a Kérelmező részére, mely a megtakarítási díjrészen elért – technikai kamat feletti – nyereség mértékét, a biztosítás aktuális szolgáltatási értékét és aktuális díját, illetve a kiegészítő biztosítások szolgáltatási értékét is tartalmazta, így a nyereség alakulását a biztosítás tartama alatt a Kérelmező folyamatosan nyomon követhette.

Nyilatkozott továbbá, hogy a termék tartalékképzésével kapcsolatban az éves auditok során a könyvvizsgáló sem a könyvvizsgálati jelentésben, sem vezetői levélben nem tett észrevételt.

Mindezek alapján álláspontja az, hogy a Kérelmező szerződésének kezelése, valamint a lejáratú szolgáltatás mértékének megállapítása során szabályosan járt el.

A Pénzügyi Szolgáltató válasziratában nyilatkozott, hogy a Pénzügyi Békéltető Testület döntését kötelezőként nem fogadja el, a döntésnek alávetni magát nem kívánja.

Az ügyben 2013. február 20. napján megtartott meghallgatáson a Kérelmező kérelmét fenntartotta. Előadta, hogy a szolgáltató által hivatkozott kimutatásokat, tájékoztatásokat nem kapta meg. A díjmelést követően se kötvényt, se további tájékoztatást nem kapott. A szerződéskötéskor a biztosító ügynöke arról tájékoztatta, hogy a garantált hozamot mindenképpen megkapja a biztosítás lejáratakor.

A Pénzügyi Szolgáltató képviselője fenntartotta a válasziratban foglaltakat. Csatolta a Pénzügyi Békéltető Testület felé a biztosítással kapcsolatban kibocsátott számlák és a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. tv. (Bit.) szerinti éves tájékoztatók másolati példányát. Vitatta a Kérelmező azon állítását, hogy a tájékoztatók nem kerültek felé megküldésre. Előadta, hogy a nevezett biztosítás vegyes életbiztosításként tartalmaz kockázati díjrészt is, amellyel a Kérelmező nem számol.

A felek nyilatkozataira tekintettel a meghallgatást az eljáró tanács, egyezség reményében elhalasztotta. A meghallgatás elhalasztásával együtt felhívta a Pénzügyi Szolgáltatót, hogy külön kimutatásban részletezze a Kérelmező biztosítására befizetett díjakat, a biztosításra képzett díjtartalék alakulását, valamint a díjtartalékon elért hozam mértékét és összegét, és az ebből visszajuttatott részt. Felhívta továbbá, hogy nyilatkozzon a nettó kockázati díjrész és befektetési díjrész meghatározásának módszeréről, változásának indokáról, valamint arról, hogy a Ptk. 538. § (1) bekezdésére tekintettel a szerződés a tartam tekintetében az ajánlat vagy a kötvény tartalma szerint jött létre.

A Pénzügyi Szolgáltató 2013. március 7. napján érkezett beadványában részletesen kimutatta a szerződésre befizetett díjak megoszlását, a képzett tartalékokat és az annak befektetéséből elért nyereségből visszajuttatott részt. Álláspontja szerint aktuáriusi számításokkal kielégítően alátámasztotta a kockázati díj képzésének módszerét és összecszerúságát.

A tartam vonatkozásában álláspontja szerint a Ptk. 538. § (1) bekezdése nem releváns, mivel a tartam tekintetében az ajánlat két egymásnak ellentmondó paramétert tartalmaz: egyrészt a tárgyi hozománybiztosítás megváltoztathatatlan paramétere, hogy a gyermek 25 éves korában jár le. B.G. együttbiztosított az ajánlat szerint 1987. március 19-én született, tehát 2012-ben töltötte be 25. életévét. Az ajánlaton a független biztosításközvetítő közreműködésével föltüntetett 17 év elírás, hiszen a gyermek életkora alapján a tartam 18 év. A kötvény is ezt tartalmazza. Ezzel összefüggésben azt is megjegyezte, hogy éppen a 17 év alkalmazása jelentett volna az ajánlattól való lényeges eltérést, mégpedig a díjakban: a választott szolgáltatási színthez magasabb díj társult volna egy rövidebb futamidejű szerződés esetén.

Fenntartotta, hogy szerződés kezelése, valamint a lejáratú szolgáltatás kiszámításának során mindenben a szerződési feltételeknek illetve az Állami Biztosításhoz tartozó engedélyével rendelkező termékterv alapján járt el.

Az ügyben 2013. március 19. napján megtartott folytatólagos meghallgatáson a Kérelmező vitatta, hogy az éves tájékoztatásokat megkapta, és aláírásával elfogadta volna. Előadta, hogy egy korábbi levelezésben a tartamot a Pénzügyi Szolgáltató képviselője 24 éves életkorig jelölte meg.

Kérdésre a Pénzügyi Szolgáltató képviselője megerősítette, hogy minden, a jogszabályokban előírt tájékoztatást a tartam során megadott a Kérelmező részére. Kiemelte, hogy a feltételek

rögzítik, hogy a tartam a biztosított gyermek 25. éves életkorának betöltéséig tart. Álláspontja szerint a szerződés a kötvény tartalma szerint jött létre, és a Kérelmező aláírásával elismerte, hogy a feltételeket átvette, megismerte. Elismeri, hogy a kötvényen túl figyelem felhívásra szolgáló levelet nem adott át arról, hogy a tartam az ajánlaton rögzítettekkel szemben a kötvényen 18 évben került meghatározásra. Erre álláspontja szerint azért nem volt szükség, mert a feltételek egyértelműen tartalmazták a tartam meghatározását. Fenntartotta, hogy a tartam során mindvégig a felügyelet által jóváhagyott kalkuláció szerint határozta meg a kockázati díjszükségletet és az indexált biztosítási összeget.

Az eljáró tanács elnöke a meghallgatást a felek nyilatkozatára tekintettel, egyezség reményében elhalasztotta. A meghallgatás elhalasztásával egyidejűleg a felhívta a Pénzügyi Szolgáltatót, hogy 8 napon belül csatolja a termék díjkalkulációját és igazolja, hogy a tartam második felében indokoltan növekedett a kockázati díjrész.

A Pénzügyi Szolgáltató 2013. március 20. napján kelt beadványában részletes számításokkal alátámasztva igazolta, hogy a díjszámítás során alkalmazott házassági valószínűség eredményezte a kockázati díjszükséglet megnövekedését. Számításainak alátámasztására becsatolta a terméktervet is.

Az ügyben 2013. április 16. napján megtartott második folytatólagos meghallgatáson a Pénzügyi Szolgáltató képviselője előadta, hogy egyezségi ajánlatot továbbra sem kíván előterjeszteni. Továbbra is az az álláspontja, hogy a szerződés a gyermek 25 éves koráig volt hatályban; így 18 év a konkrét szerződés tartama. A kötvény álláspontjuk szerint egyértelműen tartalmazza, hogy 2012 a lejárat éve, így a kötvényen szereplő tartam az irányadó. Ezen felül a díjkalkulációban is 18 évre számította a díjakat.

A Kérelmező szintén fenntartotta a kérelmében foglaltakat. Előadta, hogy a szerződéskötéskor nem tájékoztatták megfelelően, hogy pontosan hogyan fogják számítani a lejáratú szolgáltatás összegét. Álláspontja szerint sokkal magasabb összeget kellett volna kapniuk. A szolgáltatási összeget is csak késve, külön felhívásra fizette meg a biztosító.

A Pénzügyi Szolgáltató képviselője előadta, hogy – álláspontjuk szerint – a Kérelmező biztosításának kezelése és a lejáratú szolgáltatás kifizetése során szerződésszerűen jártak el.

A Kérelmező Kérélmé az alábbi indokoknál fogva **részben megalapozott**.

A felek egyező előadása szerint a Kérelmező 1994. október 16. napján tett ajánlatot a Pénzügyi Szolgáltató felé munkaképtelenség esetén díjmentesség kiegészítő biztosítást is tartalmazó Hozomány Biztosítás megkötésére, 15.000 Ft induló havi díjjal. A Kérelmező a tartam során több alkalommal kérte a szerződés díjának és összegének növelését, melynek eredményeként a szerződő a 2009. október 1. napján végrehajtott utolsó indexálás után, a kiegészítő biztosításra fizetett díjjal együtt, havi részletekben, összesen évi 91.196 Ft biztosítási díjat fizetett meg a Pénzügyi Szolgáltató felé, melyhez 792.677 Ft biztosítási összeg tartozott.

A Kérelmező a biztosítás általános szerződési feltételeinek megismerését aláírásával elismerte, ezért a Ptk. 200. § (1) bekezdésében foglalt szerződési szabadság elve, és a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján a Pénzügyi Szolgáltató Életbiztosítási Általános Feltételeit és a Hozomány életbiztosítás különös szerződési feltételeit (a továbbiakban: *Feltételek*) a felek közös megállapodásukkal a biztosítási szerződés részévé tették.

A felek között a jogvita abban bontakozott ki, hogy a Pénzügyi Szolgáltató az ajánlatban és a Feltételekben foglaltak szerint tartotta-e nyilván a szerződést, és határozta-e meg a kifizetett szolgáltatási összeget.

1. A Ptk. 536. § alapján biztosítási szerződés alapján a biztosító meghatározott jövőbeni esemény (biztosítási esemény) bekövetkeztétől függően a biztosítási szerződésben meghatározott összeg megfizetésére kötelezi magát. Azt, hogy milyen események minősülnek a biztosító szolgáltatási kötelezettségét kiváltó biztosítási eseménynek, a biztosítási szerződés, jelen esetben a Feltételek tartalmazzák.

A Feltételek 1. pontja alapján a Pénzügyi Szolgáltató a szerződő díjfizetése ellenében az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

a) A szerződésben biztosított gyermek *házasságkötése esetén*, de legkésőbb a szerződés lejáratakor az aktuális nyereségrészesedéssel növelt biztosítási összeget fizeti ki.
A szerződés lejár, ha a biztosított gyermek 25. életévét betölti.

b) A biztosított felnőtt tartamon belüli halála esetén a biztosítás díjmentessé válik, ez azonban nem befolyásolja a biztosítási összeg és nyereségrészesedés nagyságát.

c) Ha a biztosított gyermek a biztosítási összeg esedékessé válása előtt meghal, a biztosító a befizetett éves díjakat visszatéríti, és azon felül az aktuális nyereségrészesedés összegét fizeti ki.

A Feltételek 11. és 12. pontja alapján a biztosított gyermek házasságkötésekor illetve a szerződés lejáratakor a biztosító a biztosítási összeget a mindenkori nyereségrészesedés összegével megnövelve fizeti ki. A nyereségrészesedés az életbiztosító díjtartalékának befektetéséből elért többleszámítás és a kockázati- és költségnyereség legalább 80%-a, melyből a biztosítási szolgáltatásra jogosultak a biztosítási összeg, a díjtartalék és a biztosítási tartam alapján meghatározott, az Állami Biztosításfelügyelet által engedélyezett felosztási rendszer szerint részesednek.

A fenti szolgáltatások nyújtásáért a Pénzügyi Szolgáltató jogosult – terméktervben rögzített, aktuáriusi számításokkal alátámasztott – díjat felszámítani. Az ajánlattételkor a felek abban egyeznek meg, hogy ezen szolgáltatások esetén adott díjhoz milyen összegű szolgáltatási összeg, vagy másfelől adott szolgáltatási összeghez mekkora díj tartozik. A Pénzügyi Szolgáltató köteles a független könyvvizsgáló vagy a felügyeleti szerv felhívására igazolni, hogy a díjmeghatározás, valamint a tartam során a szerződés indexálása és nyilvántartása során a terméktervben rögzítettek szerint járt el.

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa e körben figyelembe vette, hogy a Pénzügyi Szolgáltató akként nyilatkozott, hogy az éves auditok során a Pénzügyi Szolgáltató könyvvizsgálója sem az éves jelentésekben, sem a vezetői levelekben nem tett észrevételt a módoszat kezelésével kapcsolatban. Ezen túlmenően a Pénzügyi Szolgáltató jelen eljárásban is részletes számításokkal alátámasztva igazolta, hogy a kalkulációs elveknek megfelelően határozta meg a Biztosítás díját, valamint ajánlott fel értékkövetési lehetőséget. Az eljáró tanács kiemeli, hogy a szerződés szolgáltatásai között biztosítási eseményként rögzítésre került a biztosított gyermek tartam alatt történő házasságkötése. Ennek következtében a Pénzügyi Szolgáltató ezen szolgáltatás nyújtására díjat határozhat meg, a befizetett díjakból pedig tartalékot kellett képeznie.

A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény 10. § (1) bekezdése alapján házasságot – főszabályként – nagykorú férfi és nő köthet. Erre figyelemmel külön engedély hiányában a 18. életévüket betöltött személyek köthetnek házasságot. Nem kétséges,

hogya a 18 éves életkor betöltésével, az életkor előrehaladásával, egyre jelentősebb annak valószínűsége, hogy a biztosított gyermek házasságot köt, és ennek következtében már a (díjfizetési)tartam vége előtt kifizetésre kerül a biztosítási összeg, amely körülmény a biztosított 18. életévének betöltése napjától jelentősen megnöveli a biztosítási esemény bekövetkeztének kockázatát. Jelen esetben ez ugyan nem történt meg, de a módozat jellemzőiből, a módozatra kialakított és jóváhagyott terméktervben foglalt kalkulációkból következően, ez azzal az eredménnyel járt, hogy a biztosításra elszámolt kockázati díjrész a biztosított nagykorúságának betöltésétől jelentősen megemelkedett, így a tartam lejáratakor kifizetett szolgáltatás végül nem érte el a befizetett díjak összegét sem.

Mindezek alapján az eljáró tanács megállapította, hogy a Pénzügyi Szolgáltató a Biztosítást a vonatkozó feltételek és jóváhagyott termékterv alapján kezelte és tartotta nyilván.

2. A Kérelmező sérelmezte továbbá, hogy nem kapott meg minden szükséges tájékoztatást a termék jellemzőivel és a szolgáltatási összeg meghatározásával kapcsolatban. E körben az eljáró tanács a rendelkezésre álló okiratokból megállapította, hogy a Kérelmező az ajánlattétel során akként nyilatkozott, hogy a biztosítás jellemzőit megismerte. A Pénzügyi Szolgáltató becsatolta a biztosítási évfordulókat követően megküldött, Bit. szerinti tájékoztató leveleit. Ezen levelekben a Pénzügyi Szolgáltató tájékoztatást adott a biztosítási összeg, díj és nyereség alakulásáról.

A Kérelmező vitatta, hogy valamennyi tájékoztatást megkapta; álláspontja szerint az ajánlaton és a tájékoztatókban leírtak nem voltak egyértelműek és érthetőek.

Az eljáró tanács – áttekintve a becsatolt okiratokat – megállapította, hogy azok megfeleltek a jogszabályi követelményeknek, bár áttekinthetőségük, egyértelműségük nyilvánvalóan kérdéses lehet egy laikus számára. Figyelembe vette továbbá az eljáró tanács, hogy a Pénzügyi Szolgáltatónak nem volt kötelezettsége, hogy az éves tájékoztató leveleket a kézbesítés tényét is igazoló módon küldje meg, így e körben a Pénzügyi Szolgáltató mulasztást nem követett el.

A bizonyításra irányadó általános szabályok szerint a jogvita eldöntéséhez szükséges tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a Pénzügyi Békéltető Testület valóban fogadja el. A jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása a feleket terheli. A bizonyítékok rendelkezésre bocsátása elmulasztásának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége a bizonyításra kötelezett felet terheli.

A fentiek szerint a Kérelmezőnek saját okiratba foglalt nyilatkozatával szemben kellett volna bizonyítania, hogy a Pénzügyi Szolgáltató a biztosítással kapcsolatos tájékoztatást nem adta meg részére. Mivel a Kérelmező ezen állítását bizonyítani, az okirati bizonyítékként figyelembe vett nyilatkozat bizonyító erejét megdönteni nem tudta, a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa a Kérelmező ezen állítását nem tartotta megalapozottnak.

3. A Kérelmező harmadsorban azt sérelmezte, hogy az ajánlaton a tartam vonatkozásában 17 év került meghatározásra, miközben 18 éven keresztül kellett a díjat megfizetnie.

A Pénzügyi Szolgáltató sem vitatta, hogy az ajánlaton 17 év került rögzítésre, és a kötvény átvétele során nem hívták fel a Kérelmező figyelmét, hogy a kötvényen rögzített lejárat dátumhoz már 18 éves (díjfizetési) tartam tartozik. Ettől függetlenül arra hivatkozott, hogy mivel a Feltételek egyértelműen tartalmazzák, hogy tartam a biztosított gyermek 25. éves életkorának betöltéséig tart, ezért a tartam vonatkozásában a Feltételek rendelkezései az irányadók.

A Ptk. 538. § (1) bekezdése a biztosítási szerződés létrejöttére vonatkozó szabályokat az alábbiak szerint határozza meg: az írásbeli megállapodást, illetőleg a biztosító elfogadó nyilatkozatát

biztosítási kötvény (igazolójegy, biztosítási bélyeg) kiállítása pótolja. Ha a kötvény tartalma a fél ajánlatától eltér, és az eltérést a fél tizenöt napon belül nem kifogásolja, a szerződés a kötvény tartalma szerint jön létre. Ezt a rendelkezést lényeges eltérésekre csak akkor lehet alkalmazni, ha a biztosító az eltérésre a szerződő fél figyelmét a kötvény kiszolgáltatásakor írásban felhívta; ha a felhívás elmarad, *a szerződés az ajánlat tartalmának megfelelően jön létre.*

A fenti Ptk. rendelkezésen alapul a Legfelsőbb Bíróság jelen eljárásban is iránymutató BH1996. 317. számú eseti döntése, melyben rögzítésre került, hogy az üzletszabályzat és a biztosítási kötvény egymással az általános és különös kapcsolatában állnak. Ebből az következik, hogy az általános szabályokhoz képest a biztosítási kötvény specifikálja a konkrét jogviszony egyedi sajátosságait. Ezért eltérésük esetén a biztosítási szerződésből származó, vitatott kötelezettségek meghatározása során a kötvényben foglaltakat kell alkalmazni. Ugyanez vonatkozik az ajánlat tartalmának megfelelően létrejövő biztosítási szerződésekre is.

A szerződés tartama a biztosítás egyik lényeges eleme, ahhoz mint biztosítási eseményhez, szolgáltatás kifizetés tartozik. Amennyiben a kötvényen rögzített tartam eltér az ajánlatban foglaltaktól, úgy az lényeges eltérésnek minősül, melyre a Ptk. hivatkozott rendelkezése miatt fel kell hívni a szerződő figyelmét. A Pénzügyi Szolgáltató nem vitatta, hogy a figyelemfelhívás elmaradt, ellenben arra hivatkozott, hogy a feltételek egyértelműen rögzítik, hogy a tartamot a biztosított gyermek életkora (pontosabban a 25 éves életkoráig hátralévő évek száma) határozza meg. A hivatkozott Ptk. rendelkezés és eseti döntés ugyanakkor éppen azt rögzíti, milyen jogkövetkezményekkel jár, ha az ajánlaton felvettek eltérnek a feltételekben leírtaktól. A Pénzügyi Szolgáltató akár üzletpolitikai megfontolásból is dönthet úgy, hogy egyedi mérlegelés következtében eltér általános feltételeitől. Jelen esetben lehet, hogy ez nem volt célja a Pénzügyi Szolgáltatónak, ezért is tért el az ajánlattól a kötvényben, de erre nem hívta fel a Kérelmező figyelmét, aki joggal hihette, hogy díjfizetési kötelezettsége 17 éven keresztül áll fenn, utána pedig jogosultá válik a szolgáltatásra, a Biztosítás – a kiegészítő biztosítással együtt – pedig megszűnik.

A fentiekkel összhangban a Ptk. 205/C. §-a rögzíti, hogy ha az általános szerződési feltétel és a szerződés más feltétele egymástól eltér, az utóbbi válik a szerződés részévé. Az általános szerződések körében alapvető szintű rendelkezés ezzel kimondja, hogy az általános szerződési feltételekkel szemben előnyt élveznek az egyedileg megtárgyalt szerződési feltételek. Ha egy egyedileg megtárgyalt feltétel – ennek körében a szerződő ajánlatának megfelelően létrejött biztosítás esetén az ajánlatban foglalt feltétel – ellentétes az általános szerződési feltételek valamely rendelkezésével, akkor az egyedileg megtárgyalt feltétel válik a szerződés részévé. Ennek alapján a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa nem találta megalapozottnak a Pénzügyi Szolgáltató azon hivatkozását, hogy mivel a Feltételek rögzítik a biztosítás tartamát, a Feltételben foglaltak az irányadók az ajánlatban foglalt rendelkezéssel szemben.

Mindezek miatt az eljáró tanács a Ptk. hivatkozott 538. §-a alapján megállapította, hogy a szerződés az ajánlat tartamának megfelelő, 17 éves időtartamra jött létre. Az a tény, hogy díjkalkulációjában a Pénzügyi Szolgáltató 18 éves tartammal számolt, a már említett okok miatt nem érinti a szerződés tartamát. Azzal, hogy a biztosító a kötvény kiszolgáltatásakor nem hívta fel a figyelmet az ajánlattól való eltérésre, vállalta annak kockázatát, hogy a díjkalkulációban foglaltaktól függetlenül a szerződésben vállalt biztosítási összeget a tényleges – rövidebb – tartam végén meg kell fizetnie.

A Ptk. 201. § (1) bekezdésében megfogalmazott visszerhességi alapelv szerint a szerződéssel kikötött szolgáltatásért – ha a szerződésből vagy a körülményekből kifejezetten más nem következik – ellenszolgáltatás jár. Mivel a biztosító oldalán a 17 éves tartam elteltét követően,

kockázatviselés hiányában nem állt fenn szolgáltatási kötelezettség, így a Kérelmező által megfizetett biztosítási díj szolgáltatással nem ellentételezett, jogalappal nem rendelkezik.

A fentiek szerint a Kérelmező által a Pénzügyi Szolgáltató részére, a 18. biztosítási évre vonatkozóan, jogalap nélkül megfizetett összeg elszámolására a Ptk. 361. § (1) bekezdésében, a jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozóan megfogalmazottak az irányadók, mely szerint aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles ezt az előnyt visszatéríteni.

Mivel a Pénzügyi Szolgáltató a nevezett összeg visszafizetésére a biztosítási szerződés megszűnésénél fogva köteles, a Kérelmező pedig az utolsó éves díjat is havi díjfizetéssel teljesítette, az adott összeg után a Pénzügyi Szolgáltatót a késedelembe esés időpontjától a megfizetés időpontjáig terjedő időszakra vonatkozóan, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 301. § (1) bekezdése alapján középárányos késedelmi kamat fizetési kötelezettség terheli.

Mindezek alapján a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa a rendelkező részben foglaltak szerint a Kérelmező által a 18. évre befizetett díjak és azok kamatai visszafizetésére hívta fel a Pénzügyi Szolgáltatót.

Az összecszerűség megállapításánál az eljáró tanács figyelembe vette, hogy a Kérelmező a főbiztosítás 2011. október 1. napjától jogosulatlanul beszedett éves 88.764 Ft-os és a kiegészítő biztosítás éves 2.432 Ft-os díját havi részletekben fizette meg, így a visszafizetéshez kapcsolódó kamatfizetési kötelezettséget a fizetési időszakra tekintettel középárányosan határozata meg.

A Psztv. 94. § b) pontja alapján egyezség hiányában a tanács az ügy érdemében ajánlást tesz, ha a kérelem megalapozott, azonban a 4. §-ban meghatározott törvények hatálya alá tartozó személy vagy szervezet az eljárás kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy a tanács döntését kötelezésként nem ismeri el, illetve ha a tanács döntésének elismeréséről egyáltalán nem nyilatkozott.

Mivel a Kérelmező Kérelme a fentiek szerint részben megalapozott és a Pénzügyi Szolgáltató az ügyben alávetési nyilatkozatot nem tett, az eljáró tanács a rendelkező rész szerinti ajánlást adta ki.

Budapest, 2013. április 26.

Fábián Attila s.k.,
eljáró tanács tagja

Dr. Matovics Ruben Ferenc s.k.,
eljáró tanács elnöke

Dr. Sebestyén Ádám s.k.,
eljáró tanács tagja